

Kövessi Ferenc dr.: Nouvelles recherches sur la prétendue utilisation de l'azote de l'air par certains poils, spéciaux des plantes. — Comptes Rendus des Séances de l'Académie des Sciences. Paris. Tome CLII. Semestre I. 1911., p. 888—890.

— — Sur la prétendue utilisation de l'azote de l'air par certains poils spéciaux des plantes. — Comptes Rendus des Séances de l'Académie des Sciences. Paris. Tome CIL. Semestre II. p. 56—58.

Sávoly Ferenc dr.: Über die Lebensansprüche der Peronospora der Rebe an die Witterung. — Centralblatt für Bakteriologie, Parasitenkunde und Infektionskrankheiten. Bd. XXXV. 1912.

Szücs József: Über einige charakteristische Wirkungen des Aluminiums auf das Protoplasma. — Jahrbücher für wissenschaftliche Botanik. LII. Bd. 1913., p. 269—332.

Vouk V.: Über eigenartige Pneumathoden an dem Stamme von Begonia vitifolia Schott. Mit 1 Tafel. — Berichte der Deutschen Botanischen Gesellschaft. Bd. XXX. 1912., p. 257—262.

SZAKOSZTÁLYI ÜGYEK.

A növénytani szakosztály 1913. április hó 23-án tartott 186. ülésének jegyzőkönyve.

Elnök: Klein Gyula, majd Mágocsy-Dietz Sándor
Jegyző: Szabó Zoltán.

1. Tuzson János „A voronyezsi puszták flórája“ címmel oroszországi útjának második részéről tartott előadást, melyben a finnországi wiborgi kerület tengerparti homokterületének növényföldrajzi és florisztikai viszonyairól is szólt. A növényföldrajzi formációkat az expedíció felvételeiből készült vetített képekben mutatta be, a növények rendszeres felsorolását pedig az illető területeken gyűjtött példányok bemutatásával kísérte. (A dolgozat a tauri pusztákra vonatkozó résszel [1. 92. old. jegyzőkönyv] együtt fog megjelenni).

2. Jegyző jelenti, hogy mivel a mai napig a tervezett májusi társas kirándulásra résztvevő nem jelentkezett, a kirándulás elmarad.

A növénytani szakosztály 1913. évi május hó 17-én tartott 187. ülésének jegyzőkönyve.

Elnök: Mágocsy-Dietz Sándor. Jegyző: Szabó Zoltán.

1. Elnök az ülést megnyitva, üdvözli dr. Doby Gézá, szakosztályunk buzgón működő tagját, egyetemi magántanári habilitációja, dr. Szabó Zoltánt pedig egyetemi adjunktussá történt megválasztása alkalmából.

2. Andrasovszky József: „Adatok Kis-Ázsia flórájához“ címmel az 1911. évi kisázsiai útvjáról számol be, amely az Angora, Konia,

Eregli és Kaiserieh közötti területre terjedt. Bevezetésképen ismerteti Angora koratavaszi flóráját, majd áttér a Karabagh és Zebir községek melletti steppe tavaszi képének, valamint a steppéből kiemelkedő mészdombok flórájának jellemzésére. A továbbiakban ismerteti Konia tavaszi és nyári növényzetét, a Karabagh és Karadja-Dagh nevű hegyek flóráját, valamint az ezek alatt elterülő steppeformációk nyári és őszi képét. Előadása folyamán több növényt mutat be. Az új fajok közlését későbbre tartja fenn.

3. P á l i n k á s Gy u l a „Szőlőfertőzési kísérletek Plasmopara viti-colával“ címmel előadja a m. k. Ampelológiai intézetben végzett mester-séges fertőző kísérletek módszereit és a szerzett tapasztalatokat.

A fertőzések szabadban, üvegházban és laboratóriumban hajtattak végre. A fertőzőcseppeknek legalább 24 óráig nem szabad felszikkadniuk, mert némelyik konidiumanyagból csak egy fél vagy egy nap mulva születnek meg a rajzósejtek. Legjobb kisebb üvegesészével, haranggal borítani le a fertőzendő részeket, mivel az egészen leborított tőke nagyon megsínyli a beavatkozást. A részletfertőzés olcsóbb, egyszerre sok és könnyen beállítható — a fertőzési helyek szabatosabban rögzíthetők.

A levelek a tőke mellett asztalszerűen megerősített deszkalapra kifesztve nedves itatópapírral bélelt üvegesészéssel borítottak be. A fertő-zési helyek vagy tuskarikával, vagy konidiumos vízbe mártott szűrőpapir-szeletekkel, vagy a fertőző cseppeknek ábra alakjában való elhelyezése révén rögzítették. A fiúrtók vagy üveghengerbe zártak, vagy haranggal borítottak le és vagy általában fertőztettek, vagy megjelölt helyeken (konidiumos vízbe mártott vattapamatokkal, fonalakkal).

A fertőzésre szolgáló konidiumokat jól el kell keverni a vízzel, mivel különben lebegve maradnak s nem áznak jól meg. Sötétben biztosabb a fertőzés, tehát a cseppeket el kell a fénytől zárni, de ekkor tanácsos csomagolópapir-sátorral körülvenni a tőkét, hogy a csésze be ne melegdjék a tűző napon.

A fertőzés gyakran nem sikerül a szárazságban gyűjtött konidiumokkal, viszont a nagyon fiatalokkal sem (a befűződés után 12 óra mulva érnek meg). A konidiumok gyűjtésekor vigyázni kell, hogy a levelekről védekező-szer-rögök közéjük ne jussanak, mert a kioldódó rézsó megghiusíthatja a fertőzést.

A szőlőnek minden zsenge zöld szervét sikerült mesterségesen fertőzni a szabadban s a fertőzés mindenkor a szájujiláson keresztül történik, tehát elsősorban azoknak előfordulása szabja meg az élődsi behatolását. (A levél felső oldalán csakis a nagyobb erek mellett és a fogakon vannak szájujilások, tehát az ér közötti rész nem fertőzhető, valamint a borsónagyságú bogycók sem, mivel ezeken már visszafejlődtek a szájujilások.)

4. V a r g a O s z k á r „Az üszökpóratartalmú korpákról és az üszökpórák mennyiségének meghatározásáról“ c. dolgozatát ismertette. Mivel az üszökpóratartalmú takarmányok ártalmasságára vonatkozó etetési kísérletek negatív eredménnyel végződtek, nincs okunk azokat mérgezőknek tartanunk. Kívánatos volna mindazonáltal a jövőben felmerülő panaszok okát a helyszínen kutatni. A gondosan tisztított gabonából készült korpákban üszök

spórák számbavehető mennyiségben nem találhatók. Ezek a koptatóporral s egyéb malomhulladékkal kerülnek a korpába; az üszökpórák a korpa minőségét rontják, mert emésztetlenek és a korpának kellemetlen szagot kölcsönöznek. Ez okból kívánatos, hogy a tiszta és üszökpóratartalmú korpák a forgalomban egymástól megkülönböztetessenek.

Az üszökpórákat illetőleg a koptatóport mikroszkóp alatt könnyen fel lehet ismerni. A hazai korpákban a buza üszökbetegségét okozó két gomba közül a *Tilletia laevis* spórái vannak túlsúlyban. Az üszökpórák mennyiségét súly szerint úgy Bredemann mint Groh módszerével meg lehet határozni, e tekintetben a két módszer egyező eredményt ad. De a spóraszámot illetőleg a kettő között lényeges eltérés van. Bredemann számai valóságok, Grohéi pedig viszonylagosak. Oly örleményeknél, melyek kevés spórárt tartalmaznak és amelyekben a spórák egyenletesen vannak eloszolva, Bredemann módszere pontosabb eredményt ad. Ellenkező esetben, s ez a korpáknál a gyakoribb, előadó a Groh-féle módszert tartja alkalmasabbnak. E módszer különben könnyebben kezelhető és kevesebb időt vesz igénybe.

5. Pantocsek József „A kopacseli andesittufa kovamoszatai“ című dolgozatát Moesz Gusztáv terjeszti elő. (L. 126 old.)

6. Langer Sándor „Sporogyra proavita n. sp.“ című dolgozatát Moesz Gusztáv ismerteti. (Megjelenik.)

7. Schilberszky Károly: „Az ágcsonkok tökéletes beforradása címen bükkfatörzshasábokat mutat be, melyeken demonstrálja, hogy a törzsről letört ágak csonkjait annál könnyebben fedik be az új fapalástok, mennél rövidebbek és vékonyabbak azok; mind a két körülmény kedvezősége a csökkentett felület által van adva, ami a visszاسzerzőképesség élet-tani munkáját könnyíti. A jó tenyészteti viszonyok összes tényezői szintén lényeges hatással vannak erre. Ellenkezőleg pedig a csonk elzárását lassítja avagy gátolja, ha közben a csonkban redvesedési gombák (*Polyporus*) okozta fertőzés áll be. Ha ilyen kóros jelenség azonban eimarad és az ág fiatal volt, akkor az elzárás tökéletes lesz, vagyis a nekrozis folytán megbarnult ágcsonkot olyan simán borítják be a fapalást évgyűrűi, hogy kívülről nem is gyanítjuk a belül elrejtett ágcsonkot. Igaz, hogy az ilyen fa ipari feldolgozását a belsejében maradt göcsök megnehezítik, magát a faanyagot pedig kereskedelmi értékében tetemesen alászállítják.

„A közönséges csiperke teratológiájához“ címen két termőtestet mutat be, melyek azonban tönkjeik alsó részével és kalapjaik egy részével oldalt összenöttek egymással, úgy hogy a tönkök között megfelelő hézag látható. Hasonló esetet ismertet és rajzol le ugyane gombáról De Seynes (Bull. de la Soc. Bot. de France 1867, XIV, tab. 5, f. 8.).

„A szamóca ikergyümölese“ címen bemutat közös kocsányon két, oldalt egymáshoz nőtt kerti szamócát (Laxton's Noble), amelyeknek kétvirágúságból való eredetét a csészelevelek számbeli viszonyai is támogatják.

8. Szabó Zoltán bemutatja Bommer és Massart „Les Aspect de la Végétation en Belgique“ című művét, mely 1912-ben Bruxellesben jelent meg a Ministère de l'agriculture et des travaux publics-Jardin botanique de l'état kiadásában. A hatalmas atlasz 80 fényképfelvétel után

készült táblán bemutatja a belga flóra egyes tájait, amelyek közül különösen a dűnék és mezőségek képei igen sikerültek.

9. Elnök jelenti a szakosztálynak, hogy a pünkösdi napokban meglátogatta a Deliblat homokterületet. Utóljára 20 évvel ezelőtt járt ott és ezen a réven összehasonlíthatja a jelenlegi állapotot a 20 év előttivel. Az összehasonlítás oly meglepő haladásról tesz tanuságot, a Deliblat oly hatalmas átalakuláson ment át, hogy lelkesedéssel kell a magyar botanikusok előtt ezt ismertetnie. A Deliblat mint a magyar futóhomok tipikus példája volt ismeretes eddig, a látottak azonban ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítják. A Deliblat nem pusztá futóhomok többé, hanem erdőség, amely fényes tanujele az ottani birtokkezelőség kiválóan eredményes munkálkodásának. A futóhomok, amely azelőtt az egész területet a maga sivár, természetlen szárazságával borította be, jelenleg teljes egészében meg van kötve, főképen akácfával és helyenkint erdei fenyővel. Az akácfa a magyar csenkessel együttesen a legkitünőbb homokkötőnek bizonyult. Ez a hatalmas kulturális munka, amely sivár területet rövid időn belül kultúrterületté varázsolt, Ajtai Jenő deliblati főerdőmérnök munkája. A magyar földművelés és botanika csak a legnagyobb elismeréssel és hálával emlékezhet meg Ajtai munkálkodásáról, aki nem feledkezett meg a szakosztály ama törekvéséről sem, hogy a magyar flóraterrület egyes jellemző részei eredetiségükben őriztessenek meg. A Deliblatnak, mint ismeretes, oly jellemző növényzete van, amely sehol máshol fel nem lelhető hazánkban. A homokkötés és fásítás e jellemző homokpusztai flóra kipusztulását eredményezte volna, ha Ajtai a minisztérium jóváhagyásával nem gondoskodott volna egyes részeknek a maga eredetiségében való megőrzéséről. Így a Deliblaton egy 400 és egy 100 holdas területet hasított ki, amelyen a jellemző flóra örök időkre eredeti állapotában lesz fenntartható.

Ily hatalmas fejlődést látva, az intenzív kulturális munka eredményeit őszinte örömmel ismerteti meg a szakosztállyal.

Schilberszky Károly indítványára a szakosztály hálájának és elismerésének olyképen ad kifejezést, hogy erről szóló jegyzőkönyvi kivonatot küld Ajtai főmérnök úrnak.

10. A Szakosztályi ügyek során jegyző jelenti, hogy új tagul belépett: Gammel Alajos számtanácsos (Budapest), Lukács Emil (Budapest), Récsény Miklós jószágigazgató (Ötvenes), Salacz László gyógyszerész (Budapest), R. k. főgimnázium (Gyula). Új átalányosul belépett: Hörk Lajos főkönyvelő (Edelény), a veszprémi főgimnázium ifjúsági könyvtára, a csáktornyai tanítóképző, a szombathelyi főreáliskola a, gyönki ref. főgimnázium, a selmecbányai kath. főgimn. Kilépett 3 átalányos.

HÍREK.

A földművelésügyi miniszter Doby Géza dr. egyetemi magántanárt és fővegyszert állomásvezetővé nevezte ki és megbízta a magyaróvári állami vegykísérleti állomás vezetésével.

Hollós László dr., a kecskeméti áll. főreáliskola nyug. rendes tanára, a középiskolai igazgatói címet kapta.